

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

62. An Episcopus ordinans in Episcopum infantem ante usum rationis,
validè illum ordinet? Et an infantes sint capaces Ordinum ante usum
rationis? Ex part. 8. tract. 1. res. 32.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

in princip. Armilla eodem verbo, num. 2. Azor. tom. 2. lib. 3. cap. 30. vers. quare. item Henriquez in summa. lib. 10. cap. 7. num. 3. opumè Valquez de ordine. disp. 246. cap. 6. num. 59. & seg. Filliucius in summa. tom. 1. tract. 9. de sacrament. Ordin. cap. 5. n. 106. cum aliis, quæ tradit Illustrissim. Brachaten. in notis ad cap. Episcopum. 5. 61. dist. 1. num. 2. Possit tamen ab vno tantum Episcopo fieri, qui in defectum aliorum duas dignitates, vel Canonicos mitratos sibi in socios assumat proxi quotidie fieri videmus, quia papa potest mutare hanc formam, quamvis fuerit ab Apostolis instituta, vt tradunt Hugo; & Præposit in dist. cap. par. 1. quos sequitur Gregor. Lopez in dist. 1. 18. tit. 5. part. 1. gloss. 2. & notatur in cap. Archiepiscopus, & in cap. ne Episcopi. de tempor. ordinat. & per Dom. Brachar. in cap. de abiectione; 64. dist. & extat de hoc expressa declaratio Sacr. Congregat. Cardinal. quam referi Farinac. ad Concil. Trident. sess. 23. cap. 1. vbi ait, sic declaratum fuisse à maiori parte Theologorum, qui Consulti fuerant, & ita Pium V. dispensasse ita Solorzanas; cui etiam adde Machasum de Perseñ. Confess. tom. 1. lib. 4. part. 6. tract. 1. document. 6. n. 5. sic asserentem. La maior dificultad desta materia consistie en averiguar si el Pontifice podrá dispensar en este numero de Obispos, que como hemos dicho son necesario para consagrar al nuevo Obispo. Algunos son de parecer que no, fundados en que por derecho divino es de necesidad del acto de la Consagracion, que interuenyan en el tres Obispos: de tal modo que uszgan seria nula la Consagracion si se celebra sin el dicho numero de Obispos. Si bien graves Autores afirman, que puede el Pontifice dispensar en el dicho numero de Obispos, como vemos que ha dispensado Pio V. en las Indias, para que con solo vn Obispo, y dos Dignidades, o Canonicos que le asistan se pueda celebrar la Consagracion del Obispo nuevo. Hac ille.

11. Sed quia hic sermo adfuit de ordinatione Episcoporum, ponam hic curiosum dubium, de quo olim mihi magna questio fuit cum P. M. Carrega Ordinis Prædicatorum, vt viro pio, docto, & amicissimo: quæro igitur,

RESOL. XLII.

An Episcopus ordinans in Episcopum infantem ante usum rationis, valide illum ordinet? Et an infantes sint capaces craminum ante usum rationis. Ex part. 8. tract. 1. Rel. 32.

Suppono infantes esse capaces Ordinum, etiam ante usum rationis, tum ex cap. 1. tit. 1. de Clerico per salum promoti, vbi Innocentius III. præcipit, vt qui ante annos discretionis ad minores Ordines fuerat promotus, & Diaconem ordinatur, non repetitis minoribus Ordinibus, cum enim alioqui in cuiusque Ordinis functione, requiratur vsus rationis, nec vltimus sit Ordo, qui non ad huiusmodi functionem ordinatur; plane faciendum est, eandem quoad hoc esse rationem maiorem & minorem Ordinum.

1. Rationem assignat rectè S. Thomas loc. cit. vt de naturalis, prior est actu & ab hoc independens: ex altera parte, omnia Sacramenta possunt ab infantibus valide suscipi, quæ in suscipiente instantè non includunt, vel supponunt actum hu-

manum, seu facultatem ad illum, vt videre est in Baptismo, Confirmatione, Eucharistia: scilicet in Penitentia, Matrimonio, & Extrema vnctione. Sive ergo consideretur Ordo, vt est potentia, seu facultas supernaturalis, siue vt Sacramentum, fatendum est, validè recipi posse, etiam ab infantibus.

3. Nec obstat, quòd Episcopus ordinans sapius ad ordinandum dicit: Accipe; quod videtur ordinandi acceptationem includere, Nam vt cum Bonaventura art. 2. q. 2. ad 2. rectè notat Vasq. disput. 246. cap. 2. num. 15. verbum illud non denotat acceptationem recipientis, sed veram traditionem; ex vi potestatem conferentis; adeoque potius imperium, & potestatem dantis, quam executionem accipientis; sicut etiam in Baptismo ad infantem dicitur: Epheta, adaperite, item Accipe sal sapientia; &c.

4. Hoc supposito, difficultas est, quoad Episcopatum, supposita opinione, quòd sit Ordo: & negatiuè respondet D. Thom. in 3. quest. 39. art. 2. quia Episcopatus secum affert iurisdictionem erga corpus mysticum Ecclesiæ; puer autem saltem ante annos discretionis non est capax iurisdictionis. Secundò, quia Episcopus est sponfus Ecclesiæ, cuius Pastor constituitur: dispositio autem petit usum rationis. Sed sanè rationes istæ non videntur, quia in Episcopatu aliud est quod ad iurisdictionem spectat, aliud quod ad Ordinem præcise. Hic autem non asseritur, infanti conferri posse iurisdictionem, ratione cuius dicitur sponfus Ecclesiæ, & illius Pastor, ac Rector: sed solum contenditur, impressionem characteris conuenire posse infanti, vt postea possit ei designari Ecclesia, cui si voluerit, desponsabitur: & quoad hoc non maiorem auctoritatem requirit Episcopatus, vt validè conferatur, quàm Presbyteratus, ad quem etiam pertinet habere potestatem erga corpus mysticum Ecclesiæ, absolendo fideles à peccatis: ergo si potestas Ordinis sacerdotalis conferri potest infanti, licet tunc non conferatur iurisdictione; etiam conferri poterit Episcopalis. Confirmatur Primò, quia ratio adducta pro secunda sententia, si quam vim habet, vt persuadear aliquos Ordines conferri posse infantibus; habet etiam eandem, vt probet conferri posse Episcopalem. Confirmatur Secundò, quia Ordo sacerdotalis, quò confertur potestas consecrandi corpus & sanguinem Christi Domini, præstantior est in ratione Ordinis, quàm quod illi superaddit Episcopatus: ergo si puero imprimi potest character sacerdotalis, etiam poterit Episcopalis.

5. Sed Granadus, his non obstantibus, in 3. part. contr. 9. disp. 1. num. 7. licet negare non possit affirmatiuam sententiam esse probabilem; coactus tamen auctoritate D. Thomæ, ipsius opinionem sequitur.

6. Verùm non desunt præstantissimi Theologi, qui affirmatiuam sententiam mordicus tuentur. Dico igitur satis probabiliter in Episcopo distingui characterem, & potestatem Episcopalem ab onere gubernandi Ecclesiam, & prius posse conferri infanti licet posterius quod requirit liberum consensum recipientis, non possit ei imponi. Cum ergo ordinatio Episcopalis tendat ad prius, non autem necessariò, & essentialiter ad posterius, nihil obstat, quò minus etiam infanti conferri possit; ita vt infanti per illam ordinationem constituatur in eo gradu, per quem possit ei committi Ecclesiæ gubernatio, & constitui sponfus alicuius Ecclesiæ, non tamen re ipsa ita committatur, vt sine vltiori consensu præstando, quando perueniet ad usum rationis, obligetur Ecclesiæ curam suscipere. Et ita docet

Sup. hæc difficultate in Ref. 1. not. præcisa, & lege eam per totam.

MANIA
Omnia
TO. III. IV V
E. III

de dif-
co-
in hoc
om. 4.
atè in
& 31.
allis
anno-
um.

hoc in
a. not.
ritia.

docet Turianus in summa part. 2. cap. 80. dub. 2. Præcepit in 3. part. de sac. Ordin. quest. vni. in dub. 16. num. 163. Ochagavia de sacram. Ordin. tract. unico. quest. 9. num. 3. Aueria de sacram. Ordin. quest. 3. sect. 5. Tannerus tom. 4. disp. 7. q. 3. dub. 1. n. 10. & alij.

Sed rotemus ad potestatem Summi Pontificis.

RESOL. LXIII.

An Pontifex possit solo verbo Sacerdotes creare? Et simili modo queritur, an Pontifex solo verbo possit quem in Episcopum creare. Et an Papa possit tollere ab Episcopis facultatem valide confirmandi, & ordinandi: ita ut si ille tenet aliquem ordinare, aut confirmare, nihil efficiat? Ex part. 8. tr. 1. Ref. 28.

Sup. conten- to in hoc. & §ibus seq. §§ in tom. 4. tr. 8. Ref. 26.

Sup. hoc in Ref. not. præ teritæ.

1. VT si dicat, v. g. alicui, esto Sacerdos. An per ista verba promotus fiat verè Sacerdos, & recipiat potestatem offerendi Missæ sacrificium, & remittendi peccata. In qua controversia partem affirmantem tuetur Angelus, quem refert, & sequitur, Felinus in cap. 1. de constit. num. 23. Decius ibidem, lect. 1. num. 50. Ruffeus in praxi benesior. tit. de Cler. à quibus, & quomodo creentur, num. 9. & 10. quibus consentiunt Hieronymus Gigas tract. de pensionibus q. 8. Franciscus Victoria de sacram. Ordin. q. 5. Simili modo posse Pontificem solo verbo quem in Episcopum creare licet hoc non solet, sustinet idem Angelus relatus ab eodem Rebuffo. tit. de Clericis ad sacros Ordines malè promotis, num. 11.

2. Fundamentum huius sententiæ præcipuum illud est: quia Summus Pontifex introduxit formam huius Ordinis sacerdotalis, & Episcopalis, cuius tenor non extat in Evangelio: ergo illam potest abrogare, & aliam ad beneplacitum suum constituere. Verùm hoc fundamentum inane est: quia utraque forma, saltem implicite in Evangelio continetur. Prior quidem in illis verbis: Hoc facite in meam commemorationem, quibus verbis Christus Apostolo constituit Sacerdotes, & dedit illis potestatem offerendi Missæ sacrificium pro viuis, & defunctis. Secunda expressa est in Evangelio, Ioan. 20. Quorum remisistis peccata, &c.

3. Quamobrem opposita sententiæ communis est inter Theologos, quam post alios tradit Cosinus Philarchus de officio Sacerdotis, part. 2. lib. 1. c. 14. per totum, quæ primò probatur ex eo, quia Pontifex non habet potestatem immutandi ius divinum, nec alternandi materias, aut formas Sacramentorum nobis à Christo determinatè relictas; quia inferior non habet potestatem abrogandi legem superioris: sed Christus nobis reliquit formam illam, Accipite Spiritum Sanctum. Quorum remisistis, &c.

4. Deinde eadem Felini, & aliorum sequacium opinio reprobat ex eo, quia vnaquæque forma Sacramenti debet expressè significare effectum, quem realiter efficit; sed per illa verba: Esto Sacerdos, non expressè significatur potestas consociendi corpus Christi, & remittendi peccata: ergo. Confirmatur: sicut enim si Pontifex alicui non baptizato diceret: Esto Christianus, ista per verba non tolleret peccatum originale, nec illi verum Baptisum impertiret; ita similiter per illa verba: Esto Sacerdos, Pontifex Sacerdotem non ordinaret, nec potestatem consociendi corpus Christi, & remittendi peccata illi tribueret.

Sup. hoc in

5. Notandum est etiam hinc obiter quod Panormi-

tanus, Innocentius, & alij in cap. quando, de consuetudine, asserunt posse Papam tollere ab Episcopo facultatem valide confirmandi, & ordinandi: ita ut ille postea tenet aliquem confirmare, aut ordinare, nihil efficiat. Verùm, ut rectè dixit Sotus in 4. dist. 13. q. 1. art. 8. quoties simplices iuris Canonici Doctores, qui Theologiæ operam non nauarunt, volunt de diuino iure ratiocinari, toties errarunt. Nam licet Christus potuisset Episcopalem potestatem, nec non sacerdotalem ita instituire, ut quoties Episcopus, vel simplex Sacerdos, vel quicumque alius Clericus fuisset labe peccati maculatus, aut excommunicatione, aut alia censura innodatus, vel degradatus, vel hæresi infectus, Deus non amplius Ordinis characterem conferuaret, atque ita tales ministri potestatem Ordinis amitterent; nihilominus de facto non ita hoc Sacramentum fuisse à Christo institutum, sacrae Paginæ Summi Pontificis, & Generalia Concilia non obscure tradiderunt, sed de hac difficultate iterum redibit sermo.

terum Ref. seq.

RESOL. LXIV.

An Pontifex possit tollere potestatem Episcopis circa Sacramentalia. Et discutitur, an minores Ordines, & Subdiaconatus sint solum Sacramentalia, & non Sacramenta, & ideo possit Pontifex ab Episcopo auferre potestatem conferendi Subdiaconatum, & minores Ordines? Ex part. 8. tr. 1. Ref. 29.

§. 1. AD hoc dubium sic respondet Marchinus de sacram. Ordin. tract. 1. part. 2. c. 18. num. 19. Colligo posse Pontificem tollere ab Episcopo eam potestatem, quam habet circa Sacramentalia, ut circa consecrationem Calicis, Altarium, Virginum, circa vestimentorum sacerdotalem benedictiones, &c. ita ut post prohibitionem, si Episcopus aliquid horum tentaret, nihil faceret. Ratio est: quia hæc potestas Episcopi circa Sacramentalia, iure humano potius, quam diuino illi concessa videtur. Et ita sentit Alphonsus à Castro lib. 2. de iusta hæreticorum punitione, cap. 2. Didacus Couarruias variarum resolutionum cap. 10. num. 8. Quare si minores Ordines, & Subdiaconatus sunt solum Sacramentalia, non Sacramenta, ut multis placet, posset Pontifex ab Episcopo auferre potestatem conferendi Subdiaconatum, & minores Ordines. Sed quia hoc consequens inconueniens in Dei Ecclesia sanè videtur, ideo vnum horum dicendum est: vel quòd Subdiaconatus, & minores Ordines sint vera Sacramenta, non Sacramentalia: vel iure diuino conuenire Episcopo potestatem circa Sacramentalia, ac proinde à Papa auferri non posse.

Sup. hoc lege doctorem 6. vlt. Ref. præ teritæ. & 1. Ref. seq. ad lim. 10. & aliorum Ref. citi §. 1.

RESOL. LXIV.

An Summus Pontifex possit habere inuálidas collationes minorum Ordinum factas ab Episcopis excommunicatis, suspensis, &c. Et quid quoad collationem primæ Tonsuræ? Et explanatur, quòd Episcopus hæreticus, schismaticus, aut degradatus valide possit ordines conferre. Et an ordines minores sint Sacramenta? Et quid de Tonsura? Ex part. 8. tr. 1. Ref. 41.

§. 1. Vppono Episcopum hæreticum, schismaticum, excommunicatum, aut degradatum, quòd sit valide

Sup. hoc. & in